Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0221

Priporočilo o spodbujanju mednarodnega upravljanja voda v interesu preprečevanja konfliktov in miru

Priporočilo Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026 Svetu, Komisiji in podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o spodbujanju mednarodnega upravljanja voda v interesu preprečevanja konfliktov in miru (2025/2216(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer (Konvencija o vodah) iz leta 1992,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. maja 2025 o evropski strategiji za odpornost v zvezi z vodo[1],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. junija 2025 z naslovom Evropska strategija za odpornost v zvezi z vodo (COM(2025)0280),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. oktobra 2022 o dostopu do vode kot človekovi pravici – zunanja razsežnost[2],

– ob upoštevanju konference OZN o vodi 2023, na kateri je bil sprejeta akcijska agenda za vodo, in prihodnje konference OZN o vodi 2026,

– ob upoštevanju informativnega pregleda Urada visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice z naslovom Pravica do vode, objavljenega avgusta 2010,

– ob upoštevanju poročila Univerzitetnega inštituta OZN za vodo, okolje in zdravje z dne 20. januarja 2026 z naslovom Global Water Bankruptcy – Living Beyond Our Hydrological Means in the Post-Crisis Era (Svetovni vodni stečaj – življenje onkraj meja naših hidroloških sredstev v obdobju po krizi),

---

1 UL C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
2 UL C 132, 14.4.2023, str. 54.

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 19. novembra 2018 o diplomaciji na področju voda,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 19. novembra 2021 o vprašanju vode pri zunanjem delovanju EU,

– ob upoštevanju smernic EU o varni pitni vodi in sanitarni ureditvi z dne 17. junija 2019,

– ob upoštevanju člena 121 Poslovnika,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2025 o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju – letno poročilo za leto 2024[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2026 o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju – letno poročilo za leto 2025[4],

– ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 4. decembra 2024 z naslovom Politika na področju vode: krepitev vloge mladih, žensk ter domorodnih in lokalnih skupnosti[5],

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A10-0150/2026),

A. ker je voda bistvena za preživetje človeštva in vsega življenja na Zemlji ter je zato treba z njo gospodariti trajnostno in pravično kot s skupno javno in globalno dobrino;

B. ker je dostop do varne pitne vode in sanitarnih storitev človekova pravica in predpogoj za zdravje, stabilnost, varnost in mir ter polno uživanje življenja in vseh človekovih pravic; ker lahko slabo upravljanje voda, pomanjkanje vode in neenak dostop do nje prispevajo k nestabilnosti, konfliktom in razseljevanju; ker približno 2,2 milijarde ljudi še vedno nima dostopa do pitne vode iz virov, ki se varno upravljajo, za 3,5 milijarde ljudi se sanitarne storitve ne upravljajo varno, približno 4 milijarde ljudi pa se vsaj mesec dni na leto spoprijema s hudim pomanjkanjem vode;

C. ker neustrezne vodne in sanitarne storitve občutno prispevajo k širjenju nalezljivih bolezni, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, kot so kolera, malarija in bolezni prebavil;

D. ker podnebne spremembe in netrajnostne človekove dejavnosti močno ogrožajo vodne vire in povečujejo vodni stres; ker vse večji pritisk na vodne vire, ki ga povzročajo hitra rast prebivalstva, vse

---

3 UL C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

4 Sprejeta besedila, P10_TA(2026)0014.

5 UL C, C/2025/769, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/769/oj.

večje povpraševanje ter netrajnostna raba vode in zemljišč, prispeva k pomanjkanju vode, lakoti in konfliktom;

E. ker je v vsakem od zadnjih šestih let le približno tretjina prispevnega območja kontinentalnih voda imela običajne pogoje odvajanja vode; ker je 90 % vseh naravnih nesreč povezanih z vodo; ker so hidrološki cikli vse bolj nepredvidljivi in so zanje značilna močna nihanja med hudo sušo in uničujočimi poplavami, vzrok zanje pa so podnebne spremembe; ker so v zadnjih letih vse poledenele regije na svetu poročale o izgubljanju ledu; ker je človek s svojimi dejavnostmi odgovoren za velik del onesnaženja sladkovodnih virov po vsem svetu;

F. ker sta količina in kakovost vode enako pomembni; ker zadostno upravljanje obeh ustvarja gospodarske in družbene priložnosti;

G. ker je 60 % svetovnih sladkovodnih tokov čezmejnih vodonosnikov, jezer in povodij, ki si jih delita dve ali več držav;

H. ker je čezmejno sodelovanje na področju voda kljub napredku na svetovni ravni še vedno nezadostno; ker ima operativne sporazume sklenjenih le 43 od 153 držav članic OZN, ki si delijo čezmejne vode; ker več kot 20 držav nima takih ureditev, napredek pa je bil še zlasti skromen v Aziji in Latinski Ameriki;

I. ker dobro upravljanje, preglednost in spremljanje voda v vodnem in sanitarnem sektorju zagotavljajo, da uporaba finančnih sredstev služi javnemu interesu in podpira trajnostni razvoj;

J. ker lahko vodni stres in enostranski državni ukrepi v čezmejnih vodah, kot so onesnaževanje ali prekomerno izkoriščanje ali gradnja infrastrukture, vplivajo na vse države ob teh vodah; ker spori glede dostopa do vode povzročajo in lahko podžigajo širše konflikte in gospodarski propad s hudimi posledicami za regionalno stabilnost in človekovo varnost;

K. ker so spori zaradi vode v zadnjih letih bolj številčni od primerov sodelovanja; ker kljub napredku pri zagotavljanju pitne vode in sanitarnih storitev v zadnjem desetletju več milijard ljudi po vsem svetu še vedno nima dostopa do osnovnih storitev za rabo vode ter sanitarnih in higienskih storitev, zaradi česar so izpostavljeni tveganju bolezni in večje socialne izključenosti; ker se pri načrtovanju in razvoju vodne in sanitarne infrastrukture nekatere skupine pogosto spregledajo ali diskriminirajo, zlasti ženske, otroci, begunci, domorodna ljudstva, prikrajšane skupnosti, invalidi in druge skupine; ker degradacija okolja in tveganja, povezana s podnebjem, običajno nesorazmerno vplivajo na revne in marginalizirane skupnosti; ker kriminalne mreže, teroristične organizacije in lokalne milice vse pogosteje izkoriščajo takšne razmere za krepitev svojega vpliva in uresničevanje svojih interesov;

L. ker lahko le pravičen in trajnosten dostop do vodnih virov zagotavlja dolgoročno predvidljivost za vse; ker strateško mednarodno sodelovanje na področju vodnih virov omogoča trajnostno upravljanje človekovih dejavnosti in skupno pripravo na nepredvidljive hidrološke cikle, ki bo koristila vsem sosedom;

M. ker je pakt za Sredozemlje okvir za okrepljeno regionalno sodelovanje; ker bi bilo treba diplomacijo na področju voda vključiti med njegove prednostne ukrepe glede na vse večji pritisk na skupne vodne vire v Sredozemlju, tudi v regijah, kot sta vzhodno Sredozemlje in severna Afrika; ker bi bilo treba skupno gospodarjenje z vodo, skupne infrastrukturne projekte in dialog o čezmejnih virih priznati kot pomembna orodja za preprečevanje konfliktov, odpornost na podnebne spremembe in trajnostni razvoj;

N. ker oboroženi spopadi in okupacija močno ovirajo dostopnost vode in mednarodno sodelovanje na področju voda;

O. ker političnim zavezam na svetovni ravni za trajnostno gospodarjenje z vodo niso sledila potrebna finančna sredstva ali ukrepi na terenu;

P. ker mednarodno humanitarno pravo, zlasti dodatni protokoli k ženevskim konvencijam iz leta 1977, izrecno ščiti jezove in druge objekte, ki zadržujejo nevarne sile; ker je uporaba vode kot orožja, vključno z napadi na vodne sisteme in objekte ali posledično okoljsko škodo, huda kršitev človekovih pravic in bi lahko pomenila hudodelstvo zoper človečnost in ekocid;

Q. ker sodobno vojskovanje vse bolj vključuje namerno ciljanje oskrbe z vodo in vodne infrastrukture ter uporabo tega ciljanja kot orožja, kar se je nazadnje pokazalo v Ukrajini, kjer je Rusija leta 2023 podrla jez Kahovka, kar je imelo uničujoče posledice; ker je uničenje jezu Kahovka povzročilo hudo uničenje okolja, vključno s poplavami, onesnaženjem sladkovodnih virov, izgubo biotske raznovrstnosti in dolgoročno škodo za ekosisteme, pa tudi smrtne žrtve in množično razseljevanje civilnega prebivalstva, kateremu je onemogočilo dostop do varne pitne vode in možnosti preživljanja; ker je uničenje jezu povzročilo resno ogrozilo jedrsko varnost v bližnji jedrski elektrarni Zaporožje; ker zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini približno 1,7 milijona otrok v Ukrajini trenutno nima zanesljivega dostopa do varne vode;

R. ker je Parlament najostreje obsodil, da Rusija kot orožje v vojni uporablja namerno uničevanje vodne infrastrukture, tudi jezov; ker je uničenje povzročilo veliko okoljsko škodo, oviralo zanesljivo oskrbo z vodo in ogrozilo civilno prebivalstvo; ker so takšna dejanja kršitev mednarodnega prava in je treba poskrbeti, da storilci v celoti odgovarjajo zanje; ker Komisija in države članice EU še naprej zagotavljajo pomoč Ukrajini pri preiskovanju storilcev, da jih bo mogoče kazensko preganjati zaradi vojnih zločinov in hudodelstev

zoper človečnost;

S. ker EU podpira skupne izraelsko-palestinske mehanizme za upravljanje voda, vključno s ponovnim zagonom obstoječih okvirov, kot je skupni odbor za vodo, da bi spodbudili pravično distribucijo vode, večjo preglednost in učinkovit razvoj infrastrukture; ker je neenak dostop do skupnih vodnih virov še vedno strukturno gonilo nestabilnosti na Bližnjem vzhodu, zlasti v porečju Jordana, kjer se zaradi zgodovinskih in sedanjih neravnovesij pri dodeljevanju in nadzoru palestinskih skupnosti poglabljajo socialno-ekonomske razlike; ker izraelske oblasti v okviru obstoječih ureditev izvajajo dejanski nadzor nad večino vodnih virov na Zahodnem bregu in vodnih virov, ki odtekajo z njega;

T. ker je zaradi konflikta med Izraelom in Hamasom prišlo do obsežnega uničenja vodne, sanitarne in higienske infrastrukture v Gazi, vključno z obrati za razsoljevanje, čistilnimi napravami za odpadne vode in distribucijskimi omrežji, zaradi česar velik del prebivalstva nima zanesljivega dostopa do varne pitne vode in se zaostrujejo humanitarne potrebe; ker je Urad visokega komisarja OZN za človekove pravice julija 2025 poročal, da je bilo poškodovane ali uničene 89 % vodne in sanitarne infrastrukture v Gazi, zaradi česar 90 % gospodinjstev nima zagotovljene oskrbe z vodo; ker je potrebna hitra in neovirana dobava materialov, goriva in tehnične pomoči za popravilo in obnovo kritične vodne infrastrukture, vključno s cevovodi, enotami za razsoljevanje in čistilnimi napravami za odpadne vode;

U. ker čezmejni učinki obsežnih projektov jezov, ki jih Turčija izvaja v okviru projekta za jugovzhodno Anatolijo, vključno z jezom Ilısu, vpliva na nizvodne vodne tokove za namakanje v rekah Tigris in Evfrat ter prispeva k pomanjkanju vode, izgubam v kmetijstvu in degradaciji okolja v Iraku in Siriji; ker turški, iraški in sirski deležniki zahtevajo strukturiran in vključujoč dialog na ravni celotnega povodja o upravljanju rečnega sistema Tigris-Evfrat na podlagi načel mednarodnega vodnega prava, vključno s pravično in razumno uporabo ter obveznostjo, da se ne povzroči znatna škoda;

V. ker se napetosti med Egiptom in Etiopijo po dokončanju in otvoritvi jezu Grand Ethiopian Renaissance Dam leta 2025 nadaljujejo, kar bi lahko znatno vplivalo na hidropolitično ravnovesje v porečju Nila; ker je Varnostni svet OZN večkrat razpravljal o jezu Grand Ethiopian Renaissance Dam; ker bi se morale vse zadevne strani vzdržati enostranskih ukrepov, ki bi lahko zaostrili napetosti, in bi morale dati prednost ukrepom za povečanje zaupanja, vključno s preglednostjo operacij v zvezi z jezom in tehničnim sodelovanjem pri napovedovanju pretoka vode;

W. ker je reka Aras za Armenijo in Azerbajdžan bistvena za kmetijstvo, gospodarski razvoj in pitno vodo, medtem ko sta kakovost in količina

vode v reki Aras pod pritiskom; ker bi prihodnji sporazum med Armenijo in Azerbajdžanom, ki bi obravnaval njuno skupno čezmejno vodno telo, vključno z mehanizmi za izmenjavo podatkov, skupno spremljanje, varnost jezov ter pravično in trajnostno dodeljevanje vode za kmetijsko in civilno uporabo, omogočil, da bi bila reka skupni vir in ne vir nestabilnosti;

X. ker se lahko onesnaženje in odpadki, ki jih prenašajo reke in morski tokovi, kopičijo na obalah drugih držav ter povzročijo okoljsko, gospodarsko in socialno škodo, tudi turizmu in ribištvu;

Y. ker lahko pomanjkanje vode in degradacija vodnih virov povzročita tudi množično razseljevanje prebivalstva in prisilne migracije, kar bi lahko zaostrilo neustrezno prehransko varnost, revščino in nestabilnost v najranljivejših regijah; ker je izboljšanje gospodarjenja z vodo v tretjih državah eden od načinov za odpravo temeljnih vzrokov migracij;

Z. ker oboroženi državni in nedržavni akterji na območjih, ki so jih prizadeli konflikti, prek nadzora vodnih virov uporabljajo oslabljeno prebivalstvo kot sredstvo za pridobitev legitimnosti; ker se dostop do vodne infrastrukture in nadzor nad njo uporabljata kot instrumenta političnega pritiska, prisile ali vojne;

AA. ker bi morala javno-zasebna partnerstva promovirati boljši in cenovno ugodnejši dostop do vode, sanitarnih storitev in higiene za vse, zlasti z vzpostavljanjem ter učinkovitim in trajnostnim vzdrževanjem in upravljanjem vodne infrastrukture; ker bi bilo treba z javnimi naložbami in politikami spodbujati in nagrajevati zasebni sektor pri vlaganju v tehnologije in prakse upravljanja, ki krepijo trajnostno gospodarsko dejavnost;

1. priporoča, naj Svet, Komisija in podpredsednica Komisije/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko:

   (a) povečajo vlogo čezmejnega upravljanja voda v zunanjem delovanju EU, da bo delovalo kot pomembno orodje za preprečevanje in reševanje konfliktov ter krepitev zaupanja na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, zlasti na območjih, ki so ranljiva zaradi posledic podnebnih sprememb in kjer vode že primanjkuje, še posebej v regijah, ki so strateškega pomena; izrecno priznajo vodni stres kot glavni dejavnik varnostnih, geopolitičnih in humanitarnih tveganj ter v celoti vključijo preprečevanje konfliktov, povezanih z vodo, v zunanjo, varnostno in razvojno politiko EU;

   (b) obravnavajo odsotnost operativnih sporazumov med vladami držav ob skupnih čezmejnih povodjih ter dajo na voljo vso potrebno strokovno znanje EU ter njeno tehnično in finančno pomoč, da bi podprli vlade pri oblikovanju takih ureditev, pa tudi organizacij za povodja, obenem pa v celoti spoštovali suverenost

partnerskih držav in njihovo prvenstveno odgovornost za gospodarjenje z vodnimi viri ter s tem zmanjšali tveganje napetosti ali konfliktov, spodbudili sodelovanje ter izboljšali trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri; v dvostranskih dialogih EU s partnerskimi državami dosledno opozarjajo na vprašanja, povezana z mednarodnim upravljanjem voda;

(c) podprejo prizadevanja partnerskih držav za vzpostavitev pravnega okolja in spodbudne politike za sodelovalno upravljanje voda ter okrepijo vlogo mednarodnega upravljanja voda v zunanjem delovanju in diplomaciji EU; v ta namen Evropski službi za zunanje delovanje (ESZD) in delegacijam EU po svetu zagotovijo ustrezne finančne in človeške vire za podporo čezmejnemu gospodarjenju z vodo na terenu v partnerskih državah in med njimi ter za spodbujanje razvoja in izvajanja modre diplomacije;

(d) v naslednjem večletnem finančnem okviru iz instrumentov Global Europe in Global Gateway zagotovijo ustrezno in učinkovito financiranje čezmejnega gospodarjenja EU z vodo v okviru zunanjega delovanja EU; okrepijo prilagajanje zunanjih naložb EU v dostop do vode in sanitarne oskrbe v nestabilnih razmerah in na območjih, ki so jih prizadeli konflikti, da bi podprli mir in odpornost, tudi z večjim financiranjem globalnega dostopa do trajnostne in na podnebne spremembe odporne infrastrukture za gospodarjenje z vodo in sanitarne infrastrukture; zagotovijo, da so infrastrukturni in energetski projekti, ki se financirajo iz instrumentov razvojnega sodelovanja in zunanje politike EU, vključno z Evropsko investicijsko banko, še naprej v celoti v skladu z mednarodnim pravom, ne ogrožajo čezmejnih odnosov na področju voda, enakega dostopa in trajnostnega upravljanja ter olajšujejo dostop ljudi do njihovih zemljišč, zlasti domorodnih ljudstev; uskladijo financiranje z vodilnimi svetovnimi ukrepi iz prve strategije EU za odpornost v zvezi z vodo;

(e) priznajo ključno delo zagovornikov okoljskih pravic in organizacij civilne družbe pri ohranjanju vode, enakem dostopu in čezmejnem upravljanju voda ter okrepijo podporo za to delo; v podporo EU nadnacionalnemu upravljanju voda v državah, ki niso članice EU, tesno vključijo lokalne zagovornike okoljskih pravic in organizacije civilne družbe ter spodbujajo njihovo varnost in svobodo delovanja brez nasilja in ustrahovanja; povečajo podporo za nevladne organizacije, dejavne v diplomaciji na področju voda, preprečevanja konfliktov in čezmejnega sodelovanja na področju voda, zlasti v nestabilnih in konfliktnih regijah, pri čemer naj priznajo njihovo pomembno vlogo pri spodbujanju dialoga na lokalni in regionalni ravni, podpiranju upravljanja voda, ki temelji na skupnosti, spodbujanju krepitve zaupanja ter prispevanju k pobudam za

trajnostno in vključujoče upravljanje voda;

(f) razširijo geografski doseg projektov EU za čezmejno upravljanje voda onkraj Afrike in Srednje Azije na Amerike, Bližnji vzhod in Severno Afriko ter na Vzhodno in Južno Azijo s pristopom Ekipe Evropa, zlasti tam, kjer bi lahko nezanesljiva oskrba z vodo prispevala k nestabilnosti in razseljevanju;

(g) okrepijo trajnostno gospodarjenje z vodo in odpadno vodo s sistematičnim vključevanjem sodelovanja na področjih infrastrukture, tehnologij in strokovnega znanja v partnerstva in razvojne programe; podprejo krepitev zmogljivosti in institucij v partnerskih državah za izboljšanje načrtovanja, upravljanja in vzdrževanja storitev oskrbe z vodo in sanitarnih storitev, tudi v okviru partnerstev z lokalnimi organi, javnimi službami, civilno družbo in skupnostnimi organizacijami; prilagodijo naložbe v infrastrukturo lokalnim in zgodovinskim okoliščinam, da bi voda postala instrument miru in stabilnosti;

(h) okrepijo večstransko sodelovanje na področju vode, zlasti v okviru OZN, z nadaljevanjem in pospešitvijo globalizacije Konvencije OZN o vodah ter podpiranjem izvajanja ciljev trajnostnega razvoja, zlasti cilja 6 o čisti vodi in sanitarni oskrbi, ter z odpravo znatnih neenakosti med državami in v državah pri dostopu do vode in sanitarne oskrbe; zagotovijo nadaljnje izvajanje zavez EU s konference OZN o vodi leta 2023, hkrati pa ohranijo te ambicije in ukrepe v okviru priprav na konferenco OZN o vodi leta 2026; okrepijo dialoge na več ravneh z državami na območjih, izpostavljenih konfliktom, vključno z vrhi in skupnimi pobudami, ter oblike dolgoročnega sodelovanja;

(i) poudarijo, da je učinkovito čezmejno upravljanje voda odvisno od ohranjanja biotske raznovrstnosti in podnebja, ter zato zahtevajo, da se gospodarjenje z vodo odziva predvsem na okoljske interese, namreč osnovne potrebe rastlin, živali in ljudi, ter da ga vodi logika, ki temelji na javnem interesu ter skupnih javnih in svetovnih dobrinah;

(j) okrepijo svetovno odpornost v zvezi z vodo kot sredstvo za spodbujanje stabilnosti z učinkovitim izvajanjem strategije EU za odpornost v zvezi z vodo, zlasti njenih globalnih ukrepov, katerih cilj je podpreti dostop do vode in sanitarne oskrbe za vsaj 70 milijonov ljudi ter okrepiti svetovno upravljanje voda in sodelovanje v večstranskih forumih, kot so skupine G7, G20 in Bakujski dialog o vodi za podnebne ukrepe;

(k) vlagajo v izboljšanje jasnosti pregleda vse podpore, ki jo EU trenutno namenja spodbujanju čezmejnega gospodarjenja z vodo na mednarodni ravni, ter poskrbijo za skladnost in racionalizacijo vsega dela in financiranja v vseh ustreznih

generalnih direktoratih ter med ESZD in Komisijo, obenem pa naj poskrbijo, da se bodo različni programi med seboj dopolnjevali, ne pa prekrivali; okrepijo komunikacijo o prizadevanjih in dosežkih EU pri čezmejnem sodelovanju na področju voda, da bi izboljšali prepoznavnost tega bistvenega orodja in vodilno vlogo EU pri njegovem izvajanju;

(l) spodbujajo okrepljeno mednarodno sodelovanje, tudi na ravni organizacij, ki upravljajo povodja, da bi obravnavali vprašanje vse večje vodne krize; zagotovijo in izboljšajo dostop do čiste in visokokakovostne vode ter sanitarnih storitev; spodbujajo trajnostno gospodarjenje z vodo, povečajo ponovno uporabe vode, obravnavajo vprašanje onesnaževanja vode, prekomerne uporabe in odpadkov ter izvajajo različne inovativne vodne tehnologije, vključno s sonaravnimi rešitvami;

(m) zagotovijo, da bodo pobude EU na področju vode po vsem svetu obravnavale stalno pomanjkanje podatkov in premajhne izmenjave podatkov med vladami, tako da se partnerskim državam zagotovijo tehnični in fizični viri za učinkovito spremljanje vodostajev in kakovosti čezmejnih povodij ter da se izmenjujejo podatki in spodbujajo skupni standardi za zbiranje podatkov med partnerskimi državami, da bi se povečala združljivost; delujejo kot verodostojen in zaupanja vreden akter pri olajševanju izmenjave zanesljivih informacij o vodi med vladami, deležniki in javnostjo v razmerah z vodnim stresom in vodno visoko napetostjo, tudi kadar je izmenjava informacij občutljiva zaradi varnostnih pomislekov; gradijo na ustreznih izkušnjah, programih, praksah in strategijah EU, da bi okrepili izmenjavo najboljših praks med regionalnimi in nacionalnimi akterji na podlagi ustreznih programov, praks in strategij EU;

(n) spodbujajo instrumente medvladnega in regionalnega sodelovanja pri gospodarjenju z vodnimi viri, pri čemer naj se osredotočijo zlasti na zagotavljanje pravične porazdelitve vode, ter podpirajo strukture upravljanja na lokalni ravni in ravni skupnosti; razmislijo o podpori javno-zasebnim partnerstvom, kadar prispevajo k učinkovitemu gospodarjenju z vodo in cenovno dostopnejšemu dostopu do vode, sanitarnih storitev in higiene za vse; spodbujajo naložbe v tehnologije in prakse upravljanja, ki povečujejo uporabo trajnostnih kmetijskih praks pri pridelavi poljščin, živinoreji in ribolovu s strani malih kmetov in večjih podjetij;

(o) poudarijo načelo skladnosti politik za razvoj in usklajenosti politik EU z razvojnimi prednostnimi nalogami partnerskih držav na podlagi ocen njihovega učinka na lokalne vire, da bi skupaj preprečili izčrpavanje ali onesnaževanje vode v državah, ki niso članice EU;

(p) izboljšajo izvajanje celostnega upravljanja vodnih virov kot osrednjega orodja, ki spodbuja usklajen razvoj in trajnostno gospodarjenje z vodo, zemljišči in povezanimi viri, tudi čezmejno, v skladu s kazalnikom ciljev trajnostnega razvoja 6.5.2, v vzajemno korist obrežnih držav, pa tudi poudarijo pomen povezave med vodo, energijo, hrano in ekosistemom pri obravnavanju sinergij in kompromisov v zvezi z vodo v zunanjem delovanju EU;

(q) okrepijo zmogljivosti EU za spremljanje in zgodnje opozarjanje z digitalizacijo in sodobnimi tehnologijami, vključno s satelitskim nadzorom in spremljanjem onesnaževanja v realnem času, ki so bistvene za preprečevanje čezmejnega onesnaževanja in boj proti njemu ter za podporo pri zmanjševanju tveganja nesreč; okrepijo spremljanje pomanjkanja vode in tveganj z vodo povezanih konfliktov na svetovni ravni, in sicer uporabo vode in vodne infrastrukture kot orožja in namerno odrekanje dostopa do vode, ter to spremljanje umestijo v sisteme za preprečevanje konfliktov centra ESZD za krizno odzivanje;

(r) spodbujajo in financirajo raziskave o trajnostnem čezmejnem gospodarjenju z vodo, souporabi vode, sodelovanju in inovacijah, tudi prek programa Obzorje Evropa, ter raziščejo pojavljajoče se izzive, kot so dejavnosti za spreminjanje vremena;

(s) razmislijo o tem, da bi posebnega predstavnika EU za človekove pravice zadolžili za preprečevanje in reševanje konfliktov, povezanih z vodo, spodbujanje sodelovanja na področju voda in načel pravne države ter zaščito vodnih virov in sistemov, tudi med oboroženimi konflikti in v čezmejnih situacijah, ter vodenje, v imenu EU, mednarodnih prizadevanj za zaščito in obnovo vodnih ekosistemov v skladu s ciljem trajnostnega razvoja 6, saj je vodna odpornost ključna za obravnavanje sedanjih in prihodnjih kriz na področju zdravja, hrane, energije in varnosti; se posvetujejo s Parlamentom o mandatu, virih in dogovorih o sodelovanju, ki podpirajo delo posebnega predstavnika EU za človekove pravice;

(t) okrepijo vlogo mednarodnega prava in pristojnih mednarodnih sodišč ter spodbujajo dialog, mediacijo in regionalne rešitve, saj gre za osnovna orodja za reševanje sporov v zvezi z mednarodnimi vodnimi telesi, prav tako pa naj poskrbijo za jasnost in odgovornost glede pravnih obveznosti vseh držav, ki ležijo ob zadevnih mednarodnih vodah; sistematično obsojajo uporabo vode kot orožja v konfliktih; poskrbijo, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja;

(u) podpirajo pravne pobude, namenjene zagotavljanju pravice in nadomestila za namerno oviranje oskrbe z vodo in uničenje vodne infrastrukture;

2. naroči svoji predsednici, naj to priporočilo posreduje Svetu, Komisiji ter podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko.